Data publikacji: 22.01.2026

AKTUALNOŚCI

Powrót Grudziądza do Wolnej Polski

23 stycznia 1920 roku Grudziądz po 148 latach wrócił w granice Rzeczypospolitej. Podczas obchodów 106. rocznicy tego wydarzenia grudziądzką Służbę Więzienną reprezentował ppłk Piotr Kijewski - Dyrektor Zakładu Karnego nr 1 w Grudziądzu.

106. rocznica powrotu Grudziądza do Macierzy

Obchody tradycyjnie rozpoczęły się złożeniem kwiatów pod pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego. Następnie o godzinie 10:00 odprawiona została Msza Święta w intencji Grudziądza z udziałem asysty honorowej Wojska Polskiego. Następnie odbyła się

uroczystość z ceremoniałem wojskowym na Rynku pod pomnikiem Żołnierza Polskiego.

Początki więziennictwa w Grudziądzu

Powrót Grudziądza w struktury państwa polskiego nierozerwalnie wiąże się z początkami więziennictwa w Grudziądzu. Prezes Sądu Okręgowego - Gruning z 28/29 lutego 1920 roku przejął od władzy niemieckiej budynek więzienia i przekazał go pod pieczę Panu Grabowskiemu - nauczycielowi zakładowemu z czasów niemieckich. Zachowana dokumentacja archiwalna wskazuje, że w lutym 1920 roku realizowano jeszcze formalności związane z przejęciem budynku oraz częściowym użyczeniem jego pomieszczeń wojsku. Po dokonaniu niezbędnych remontów powołano pierwszego dyrektora Domu Karnego por. rez. Juliana Maciejewskiego. Oficjalne otwarcie więzienia odbyło się w lipcu 1920 roku, ale sam zakład funkcjonował w ograniczonym zakresie znacznie wcześniej.

Mieszkańcy w grudziądzkim więzieniu

W ramach obchodów 106. rocznicy powrotu Grudziądza w granice Rzeczypospolitej, po raz kolejny bramy więzienia otworzyły się dla mieszkańców Grudziądza, którzy chcieli zapoznać się z historią jednostki penitencjarnej oraz specyfiką pracy Służby Więziennej.

Mieszkańcy miasta podczas wizyty za murami mieli okazję zwiedzić kompleks ojców franciszkanów reformatów z połowy XVIII wieku. Poznali historię grudziądzkiego więzienia, która została zilustrowana na filmie dokumentalnym, przygotowanym przez funkcjonariusza grudziądzkiej jednostki – por. Marcina Nowickiego. Poza projekcją odwiedzający mieli także okazję obejrzeć akcesoria, fotografie i inne pamiątki zgromadzone w Izbie Historii i Pamięci, która od kilku lat jest miejscem gromadzącym ślady przeszłości.

Dodatkowo podczas wizyty na terenie zakładu karnego mieszkańcy miasta poznali aktualne informacje związane ze służbą funkcjonariuszy trzeciej co do wielkości formacji mundurowej w Polsce i wyzwaniami dotyczącymi resocjalizacji. Zaprezentowano im także ofertę zatrudnienia w Służbie Więziennej.

Oddziaływania resocjalizacyjne poprzez historię

W tym historycznie szczególnym czasie dla naszego miasta kadra penitencjarna zorganizowała zajęcia kulturalno – oświatowe dla skazanych kobiet poza terenem grudziądzkiej jednostki. Dzięki czemu osadzone mogły zapoznać się z historią miasta od początków średniowiecza oraz ponad 100- letnią historią Zakładu Karnego nr 1 w Grudziądzu. Uczestnictwo osadzonych w tego typu oddziaływaniach daje szansę ukazania im innych alternatywnych, a zarazem konstruktywnych sposobów spędzania wolnego czasu oraz możliwości rozwijania swoich pasji i zainteresowań.

tekst: kpt. Karolina Sławińska

zdjęcia: mł.chor. Mateusz Górka, Kamil Danielewicz, kpt. Karolina Sławińska, mł.chor. Paulina Szczukowska